

บทคัดย่อ

ชื่อภาคนิพนธ์ : บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของหนังสือพิมพ์มติชน
ต่อสังคม
ชื่อผู้เขียน : นายบุญเลิศ คชายุทธเดช
ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)
ปีการศึกษา : 2544

การศึกษาเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย ได้แก่ 1) เพื่อศึกษาบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของหนังสือพิมพ์มติชน 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นในบทบาทของหนังสือพิมพ์มติชนต่อสังคม และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้อ่านต่อการนำเสนอข้อมูลข่าวสารของหนังสือพิมพ์มติชน

การศึกษาเรื่องนี้เก็บรวบรวมข้อมูลจากตัวอย่างที่เป็นผู้อ่านหนังสือพิมพ์มติชน 5 กลุ่ม ได้แก่ นักการเมือง นักธุรกิจ ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ องค์กรพัฒนาเอกชน/ องค์กรประชาธิปไตย และนักศึกษา จำนวนกลุ่มละ 50 คน ผลการศึกษา พบว่า

1. ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนมากเป็นเพศชาย มีอายุอยู่ในช่วง 41-50 ปี มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีสถานภาพโสด มีรายได้เกินกว่า 50,000 บาทขึ้นไป มีการอ่านหนังสือพิมพ์วันละ 2 ฉบับ และอ่านหนังสือพิมพ์มติชน สัปดาห์ละ 1-2 วัน

2. บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของหนังสือพิมพ์มติชนต่อสังคม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อบทบาทที่คาดหวังของหนังสือพิมพ์ไทยต่อสังคมในภาพรวมอยู่ในระดับสูงกว่า บทบาทที่เป็นจริงของหนังสือพิมพ์มติชนต่อสังคม และเมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อบทบาทที่คาดหวัง ในด้านการสื่อสารทางปัญญา และการสื่อสารทางจิตวิทยาสังคมต่อหนังสือพิมพ์ไทย สูงกว่าบทบาทที่เป็นจริงของหนังสือพิมพ์มติชนต่อสังคมทั้งสองด้านเช่นกัน

3. ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็น พบว่า รายได้ อาชีพ ความพึงพอใจในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารหนังสือพิมพ์มติชน ของกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทที่คาดหวังของหนังสือพิมพ์ไทยต่อสังคมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส รายได้ อาชีพ และความพึงพอใจในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารของหนังสือพิมพ์มติชนที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทที่เป็นจริงของหนังสือพิมพ์มติชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

(2)

4. ระดับความพึงพอใจในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารของหนังสือพิมพ์มติชน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในการนำเสนอข่าวสารของหนังสือพิมพ์มติชนในภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างมาก และเมื่อพิจารณาตามประเภทของข่าวสาร พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในการนำเสนอข่าวสารด้านการเมืองและเศรษฐกิจอยู่ในระดับค่อนข้างมาก แต่การนำเสนอข้อมูลข่าวสารด้านการศึกษาและสาธารณสุข ชาวสังคม ชาวทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และชาวบ้านเท็งมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

5. ข้อเสนอแนะ ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญในบทบาทการนำเสนอข้อมูลข่าวสารของหนังสือพิมพ์มติชนในด้านการให้ข่าวสารและการเผยแพร่ความรู้ ด้านให้มีการเปลี่ยนแปลงหรือยอมรับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และด้านการให้การศึกษา และด้านการทำให้เกิดความผูกพันทางสังคม มากที่สุด เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจต่อเรื่องต่างๆ มากขึ้น ต้องทำหน้าที่สะท้อนถึงปัญหาข้อเท็จจริง ความคิดเห็นของประชาชน และการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่สร้างค่านิยมเพื่อให้ประชาชนเกิดความรู้สึกยอมรับในการประพฤติปฏิบัติในทิศทางเดียวกัน เช่น ความสามัคคี ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ มากขึ้น

6. การเรียนการสอนด้านนิเทศศาสตร์และสื่อสารมวลชนในสถาบันอุดมศึกษา ควรให้นักศึกษาได้มีความรู้ ความเข้าใจในการประกอบวิชาชีพสื่อสารมวลชนว่ามีปัญหาอุปสรรคอย่างไรโดยในการเรียนรู้ ควรจะจัดหลักสูตรและวิธีการเรียนที่เน้นให้นักศึกษารู้จักการวิพากษ์วิจารณ์และวิเคราะห์ทั้งวิชาการและวิชาชีพ เพื่อมิให้วิชาการอยู่ในโลกอุดมคติมากเกินไป

7. ผู้บริหารหนังสือพิมพ์มติชนและหนังสือพิมพ์อื่น ๆ ควรจะมีการสัมมนาและเปลี่ยนความคิดเห็นกับนักวิชาการด้านนิเทศศาสตร์เป็นครั้งคราวเพื่อรับทราบมุมมองและความคาดหวังของนักวิชาการ ขณะเดียวกันนักวิชาการก็จะเข้าใจสภาพของการประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรค

ABSTRACT

Title of Research Paper : Thai Newspaper's Expected Role and Actual Role of Matichon Newspaper on Society
Author : Mr. Boonlert Kachayudhadej
Degree : Master of Arts (Social Development)
Year : 2001

The three major objectives of the study were 1) to compare Thai Newspaper's expected role and/actual role of Matichon newspaper, 2) to identify the factors influencing the subject's opinion about its role on society, and 3) to find out the reader's satisfaction with its news presentation.

The data were collected from five groups of people : politicians, businesspeople, government officials/state enterprise employees, non-government development organizations/democratic organizations, and university students. The total sample was 250. The findings were briefly stated as follows :

1. **Characteristics the sample.** Most of the subjects were male. Their ages ranged from 41 to 50. They held a Bachelor's degree. The majority were single. Their monthly income was more than 50,000 baht. They read two newspapers a day and read Matichon Newspaper one or two days a week.

2. **Thai newspaper's Expected role and Matichon's actual role.**
The sample group was found to have a "higher" opinion on Thai Newspaper's expected role than on actual role of Matichon. When individual aspects of the role were considered, it was found that the subjects had a "higher" opinion on the expected role of Thai newspaper in communicating intellectual and socio-psychological messages than on actual role of Matichon in both aspects. That is, the subjects expected more from the newspaper than it actually performed.

3. **Influential factors.** The factors found to influence the samples' opinion on expected role of Thai newspaper's were income, occupation, and satisfaction with the news presentation at the 0.05 level of significance. On the other hand, age, education, marital status, income, occupation and satisfaction with the news

(4)

presentation were found to significantly influence their opinion on the actual role of Matichon at the 0.05 level.

4. Satisfaction with news presentation. The overall satisfaction with the news presentation of Matichon Newspaper was found to be at a rather high level. When types of news were considered separately, the subjects were found to be satisfied with political and economic news at a rather high level. However, their satisfaction with news on education, public health, society, natural resources, environment, and entertainment was found to be at a moderate level.

5. Recommendations. The Management of Matichon Newspaper and related people should give priority to their role of the newspaper in presenting and disseminating news and information, changing people's opinions or making people adopt a certain attitude, educating people, and creating unity in the society. To enable people to have a better understanding of any issues, the newspaper must identify the problem, find facts to present to public. It must reflect people's opinion and make people adopt good common social values, such as unity, honesty and sacrifice.

6. Instruction of Communication Arts and Mass Communication at university. Students should be taught about the problems of those in mass communication. The curriculum and learning approaches should focus on teaching students to know how to make academic and professional analyses and criticism so that they will not blindly follow their ideology.

7. The management of Matichon Newspaper and that of another newspaper. Should hold a seminar to exchange opinions among people in this field once in while so that they can learn the scholars' views and expectations and the scholars will have a good understanding of the press profession, including the problems and obstacles.